

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПРОБЛЕМ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ДОВОЄННОМУ, ВОЄННОМУ ТА ПОВОЄННОМУ ПЕРІОДАХ

© 2025 ТУР О. В., ЄРЕМЕЄВ О. В.

УДК 332.1:338.2
JEL Classification: R10; R13

Тур О. В., Єремеєв О. В. Ідентифікація проблем регіонального розвитку в довоєнному, воєнному та повоєнному періодах

Метою статті є ідентифікація проблем регіонального розвитку України в довоєнному, воєнному та повоєнному періодах відповідно до типів територій. В умовах повномасштабної агресії на перший план висуваються завдання, пов'язані із загостренням проблем довоєнного періоду та появою викликів повоєнного періоду. З огляду на неоднорідність, притаманну регіональному розвитку України, важливим є акцент на врахуванні нових ознак, що обумовлюють зміни в типології територій і вимагають комплексного підходу до вирішення проблем у довоєнному, воєнному та повоєнному періодах. У статті визначено, що потенційні проблеми повоєнного відновлення територій України мають розглядатися у взаємозв'язку з викликами як воєнного, так і довоєнного періодів, оскільки, зокрема, пандемія коронавірусної хвороби здійснила відчутний негативний вплив на соціально-економічний розвиток, який характеризується збігом необхідності подолання наслідків цього впливу із повномасштабним вторгненням. Узагальнено проблеми регіонального розвитку України в довоєнному та воєнному періодах, що дозволило окреслити певне коло викликів повоєнного періоду, які на даний час можуть бути ідентифіковані як відбудова інфраструктури, створення умов для повернення населення та релокованого бізнесу, розмінування територій, формування механізмів запобігання можливим майбутнім загрозам (міжнародна інтеграція, розвиток оборонно-промислового комплексу). Запропоновано класифікацію територій, по-перше, для довоєнного періоду та, по-друге, для воєнного та повоєнного періодів з огляду на формування певних ознак саме внаслідок війни.

Ключові слова: регіональний розвиток, довоєнний період, воєнний період, повоєнний період, ідентифікація проблем, ознаки територій.

Табл.: 2. **Бібл.:** 10.

Тур Олена Василівна – кандидат економічних наук, старший науковий співробітник відділу макроекономічної політики та регіонального розвитку, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна); доцент, кафедра маркетингу, менеджменту та підприємництва, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: ellenn@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6229-8605>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/Q-5577-2018>

Єремеєв Олександр Вікторович – здобувач, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: a.yeremeev@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1722-0328>

UDC 332.1:338.2
JEL Classification: R10; R13

Tur O. V., Yermieiev O. V. Identification of Regional Development Problems in Pre-War, Wartime, and Post-Wartime Periods

The aim of the article is to identify the problems of regional development in Ukraine during the pre-war, wartime, and post-wartime periods according to the types of territories. In the context of full-scale military aggression, tasks related to the exacerbation of pre-war problems and the emergence of post-wartime challenges come to the forefront. Given the heterogeneity inherent in regional development in Ukraine, it is important to emphasize the consideration of new features that determine changes in the typology of territories and require a comprehensive approach to addressing issues in the pre-war, wartime, and post-wartime periods. The article defines that potential problems of post-wartime recovery of Ukrainian territories should be considered in connection with the challenges of both wartime and pre-war periods, as, in particular, the coronavirus pandemic has had a significant negative impact on socioeconomic development, which is characterized by the coincidence of the need to overcome the consequences of this impact with a Russia's full-scale invasion. The problems of regional development of Ukraine in both the pre-war and wartime periods are summarized, which made it possible to outline a certain range of challenges of the post-wartime period, which can currently be identified as the reconstruction of infrastructure, the creation of conditions for the return of the population and relocated businesses, demining of territories, the formation of mechanisms to prevent possible future threats (international integration, development of the military-industrial complex). A classification of territories is proposed, firstly, for the pre-war period and, secondly, for the wartime and post-wartime periods, taking into account the formation of certain features as a result of the war.

Keywords: regional development, pre-war period, wartime period, post-wartime period, identification of problems, signs of territories.

Tabl.: 2. **Bibl.:** 10.

Tur Olena V. – Candidate of Sciences (Economics), Senior Research Fellow of the Department of Macroeconomic Policy and Regional Development, Research Centre for Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzhenernyi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine); Associate Professor, Department of Marketing, Management and Entrepreneurship, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: ellenn@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6229-8605>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/Q-5577-2018>

Визначення засад регіонального розвитку України продовжує залишатися актуальним питанням протягом значного періоду часу з огляду на необхідність урахування особливостей територій на шляху до досягнення їх сталого соціально-економічного зростання. Реформа децентралізації влади певною мірою заклала базис для досягнення стратегічних орієнтирів функціонування адміністративно-територіальних одиниць різних ієрархічних рівнів, проте значні загрози, як внутрішнього, так і зовнішнього походження, вимагають визначення шляхів вирішення викликів регіонального розвитку.

В умовах повномасштабної агресії на перший план висуваються саме завдання, пов'язані із загостренням проблем довоєнного періоду та появою викликів повоєнного періоду. Враховуючи неоднорідність, притаманну регіональному розвитку України, важливим виявляється акцент на врахуванні нових ознак, що обумовлюють зміни в типології територій і вимагають комплексного підходу до вирішення проблем у довоєнному, воєнному та повоєнному періодах.

Дослідженню різних особливостей регіонального розвитку присвячено праці таких вітчизняних вчених, як Гонта О. І., Троян В. І., Дорофеев О. В., які визначають загальні тенденції соціально-економічного розвитку регіонів [1; 2]; Ярошенко І. В., Семигуліна І. Б., Перепелюкова О. В., Матрунчик Д. М., Сторонянська І. З., які акцентують на виокремленні проблем, пов'язаних з військовою агресією, та визначенні векторів регіонального розвитку в повоєнному періоді [3–6].

Поряд з цим не повною мірою висвітлені питання щодо необхідності врахування типів територій при визначенні напрямів вирішення проблем, пов'язаних із кризами різного походження.

Метою статті є ідентифікація проблем регіонального розвитку України в довоєнному, воєнному та повоєнному періодах відповідно до типів територій.

У зв'язку з цим доцільним зазначити, що Законом України «Про засади державної регіональної політики» передбачено такі функціональні типи територій [7]:

- ✦ території відновлення;
- ✦ регіональні полюси зростання;
- ✦ території з особливими умовами для розвитку;
- ✦ території сталого розвитку.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядків з питань відновлення та розвитку регіонів і територіальних громад» територіальна громада відноситься до території відновлення за умови наявності хоча б одного з таких критеріїв [8]:

- ✦ на території територіальної громади відбувалися бойові дії;
- ✦ територія територіальної громади або її частина була тимчасово окупована;
- ✦ на території територіальної громади наявні руйнування об'єктів критичної та соціальної інфраструктури, об'єктів житлового фонду внаслідок ведення бойових дій та/або обстрілів;
- ✦ територія територіальної громади характеризується значним переміщенням населення до інших регіонів та/або інших держав та різким погіршенням рівня соціально-економічного розвитку за такими показниками:
 - а) чисельність населення зменшилася порівняно із станом на 1 січня 2022 р. не менше ніж на 15 відсотків;
 - б) рівень безробіття порівняно із станом на 1 січня 2022 р. збільшився не менше ніж на 15 відсотків;
 - в) кількість внутрішньо переміщених осіб становить понад 10 відсотків загальної чисельності населення територіальної громади станом на 1 січня 2022 р.;
 - г) зменшення обсягу надходжень від сплати податків та зборів до загального фонду місцевого бюджету з березня по грудень 2022 р. порівняно з відповідним періодом 2021 р. становить не менше 15 відсотків.

А про регіональних полюсів зростання Законом України «Про засади державної регіональної політики» віднесено, зокрема, територіальні громади, що мають значно кращі географічні, демографічні, соціально-економічні показники розвитку порівняно з аналогічними територіями регіону, а також характеризуються потенціалом позитивного впливу на суміжні території [7].

Територіями з особливими умовами для розвитку є макрорегіони, мікрорегіони, територіальні громади, рівень соціально-економічного розвитку яких є низьким або на яких існують природні, демографічні, міжнародні, безпекові чи інші об'єктивні

обмеження щодо використання потенціалу території для розвитку [7].

Територіями сталого розвитку є самодостатні мікрорегіони, територіальні громади з наявним соціально-економічним потенціалом територій та спроможні до збалансованого розвитку в економічній, соціальній та екологічній сферах [7].

На думку авторів дослідження, започаткованого Ініціативним центром сприяння активності та розвитку громадського почину (ICAP) «Єднання» та виконаного Київським міжнародним інститутом соціології в рамках проекту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України», в умовах воєнного та повоєнного періодів громади є тим рівнем адміністративно-територіального устрою, на якому розробляються та втілюються плани [9].

Результати цього дослідження свідчать, що громади переважно здійснюють проекти відновлення за рахунок донорської та міжнародної допомоги, що потребує формування типології громад з метою обґрунтованого фінансування заходів щодо відновлення кожного їх типу.

Як зазначено у «Дослідженні ініціатив у сфері повоєнного відновлення», типологія територіальних громад має формуватися з урахуванням таких аспектів, як наявність руйнівних ознак різної спрямованості внаслідок війни, що вимагають усунення у процесі відбудови, та виокремлення критеріїв

групування громад з метою формування планів їх відновлення. Відповідно до зазначених аспектів у дослідженні пропонуються такі типи територіальних громад [9]:

- ✦ умовно безпечні громади, які не зазнали значних негативних наслідків від війни;
- ✦ умовно безпечні громади, що зазнали після 24 лютого 2024 року значного погіршення демографічної ситуації та/або значного соціально-економічного навантаження внаслідок необхідності допомагати значній кількості внутрішньо переміщених осіб;
- ✦ умовно безпечні громади, які зазнавали часткових обстрілів та руйнувань;
- ✦ громади, що зазнали значних руйнувань внаслідок обстрілів, проте знаходяться на значній відстані від лінії фронту;
- ✦ прикордонні з росією громади;
- ✦ прифронтові громади;
- ✦ громади, через які проходила лінія фронту;
- ✦ деокуповані громади, що не перебували в тривалій окупації;
- ✦ деокуповані громади, що перебували в тривалій окупації;
- ✦ повністю зруйновані громади.

Також дослідниками значна увага приділяється залученню громадських організацій до розроблення та реалізації проектів повоєнного відновлення України в різних сферах (табл. 1).

Таблиця 1

Участь громадського суспільства у повоєнному відновленні України

Ініціатива	Зміст заходів
1	2
Оцінка масштабу руйнувань та потреб щодо їх усунення	Оцінка втрат житлового фонду, моніторинг шкоди навколишньому середовищу, фіксування руйнувань освітньої та медичної інфраструктури
Побудова геоінформаційних систем і сервісів, необхідних для відновлення	Використання методів та інструментів дистанційного зондування для картографування пошкоджень та руйнувань будівель
Створення цифрових продуктів	Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management; сервіс для компенсації зруйнованого житла; проекти цифровізації громад; моніторингові цифрові сервіси
Організація аналітико-координаційних центрів	Створення експертних платформ для роботи над планами повоєнного відновлення України; підготовка аналітичних документів щодо сільського господарства, енергетики, транспорту та логістики, корупції
Формування концепцій і аналітичних планів відновлення	Принципи відбудови України, плани відновлення громад
Забезпечення навчальних програм для учасників відбудови	Навчання органів місцевого самоврядування в таких сферах, як інженерний захист територій, оновлення містобудівної документації, розвиток житлово-комунальної сфери тощо

1	2
Започаткування програм підтримки українських організацій громадянського суспільства, а також підприємців та бізнесу	Підтримка креативних підприємців, внутрішньо переміщених осіб, жінок-підприємців
Відбудова інфраструктури	Фізичний ремонт і відбудова помешкань; планування нових просторів у населених пунктах; створення посібників для учасників відбудови; фаховий інженерний супровід будівельних проєктів
Експертна підтримка центральної влади та органів місцевого самоврядування в ході відновлення	Участь коаліції громадських організацій RISE в роботі Міжвідомчої робочої групи з розгляду узагальнених пропозицій щодо виділення коштів Фонду ліквідації наслідків збройної агресії
Розмінування та «зелене» відновлення	Інформаційні та просвітницькі проєкти щодо мінної безпеки та матеріально-технічна допомога саперним підрозділам; розробка «зелених» планів повоєнного відновлення для конкретних громад
Створення механізмів контролю за витратами коштів та боротьби з корупцією	Співпраця Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу (EUACI) із Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України та Агентством відновлення та розвитку інфраструктури України для забезпечення прозорості та доброчесності
Доступ до даних	Повернення доступу до відкритих даних, які стали недоступними через війну, з метою забезпечення боротьби з корупцією
Проєкти з участі	Залучення мешканців громад до розробки планів і процесу відновлення
Підтримка України на міжнародному рівні	Доповіді в Європейському парламенті, Конгресі США; просування інтересів та потреб України для перемоги у війні
Психологічна підтримка населення та адаптація ветеранів	Допомога психологів і юристів, проведення суспільних культурно-розважальних і національно-патріотичних заходів, організація навчання та перекваліфікації, професійної орієнтації та працевлаштування для ветеранів

Джерело: складено за [9].

На думку представників організації громадянського суспільства в умовах війни, диференціація територій країни щодо відновлення має відбуватися згідно ступеня втрат і місцевих особливостей. Незважаючи на те, що законодавством виокремлено такий тип територій, як території відновлення, слід зазначити, що процедура їх визначення є не повною мірою обґрунтованою. Необхідно, щоб критерії класифікації базувалися на конкретних даних та були узгоджені державою, органами місцевого самоврядування, донорами, громадськими організаціями [9]. Отже, зазначена вимога має враховуватися у процесі формування напрямів відбудови країни.

Вбачається за доцільне додати, що потенціальні проблеми повоєнного відновлення територій України мають розглядатися у взаємозв'язку з викликами як воєнного, так і довоєнного періодів, оскільки, зокрема, пандемія коронавірусної хвороби здійснила відчутний негативний вплив на соціально-економічний розвиток, який характеризується збігом необхідності подолання наслідків

цього впливу із повномасштабним вторгненням. Зазначене становище характеризувалося тенденцією трансформації кризи певного характеру (довоєнний період) у кризу з іншими причинами та типом перебігу (воєнний період).

Як свідчить аналіз проблем регіонального розвитку у воєнному періоді, головними викликами на сучасному етапі є зменшення чисельності населення внаслідок загибелі людей та виїзду за кордон чи у відносно безпечні регіони України; руйнування та пошкодження інфраструктурних об'єктів; негативні зрушення на ринку праці; релокація бізнесу та погіршення умов здійснення підприємницької діяльності; загрози енергетичній безпеці [10].

Поряд з цим важливо зазначити, що певне коло довоєнних проблем регіонального розвитку можна розподілити за такими групами, як ресурсні, соціально-економічні, інституціональні та безпекові [3]. До ресурсних проблем можна віднести виклики, що пов'язані з можливістю використання природних, інфраструктурних,

інноваційних, інвестиційних, фінансових і людських ресурсів. Соціально-економічні проблеми передбачають стан конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, рівень доходів та платоспроможності населення, ступінь збалансованості ринку праці, надання соціальних гарантій. Інституціональні проблеми в значному ступені пов'язані з особливостями організації публічного управління територіями. Щодо групи безпекових викликів, то саме їх слід оцінити як такі, що характеризувалися високим ступенем загострення напередодні війни. Це пандемія коронавірусної хвороби, триваючий військовий конфлікт на сході України та загроза повномасштабного вторгнення.

Узагальнення проблем регіонального розвитку України в довоєнному та воєнному періодах дозволило окреслити певне коло викликів повоєнного періоду, які на даний час можуть бути ідентифіковані як відбудова інфраструктури, створення умов для повернення населення та релокованого бізнесу, розмінування територій, формування механізмів запобігання можливим майбутнім загрозам (міжнародна інтеграція, розвиток оборонно-промислового комплексу).

Відповідність ознак територій України проблемам регіонального розвитку в довоєнному, воєнному та повоєнному періодах представлено в *табл. 2*.

Таблиця 2

Відповідність ознак територій України проблемам регіонального розвитку в довоєнному, воєнному та повоєнному періодах

Проблеми просторового розвитку	Період	Ознаки територій
<i>Ресурсні проблеми:</i> наявність природних, інфраструктурних, інноваційних, інвестиційних, фінансових, людських ресурсів	Довоєнний	За рівнем соціально-економічного розвитку (обсяг виробництва, кількість релокованих підприємств, рівень безробіття, розмір зарплати та соціальних виплат)
<i>Соціально-економічні проблеми:</i> конкурентоспроможність суб'єктів господарювання, рівень доходів та платоспроможності населення, ступінь збалансованості ринку праці, надання соціальних гарантій		За рівнем демографічних показників (статевікова піраміда населення, кількість загиблих, чисельність осіб, що залишили території звичного проживання у зв'язку з війною)
<i>Інституціональні проблеми:</i> особливості організації публічного управління територіями		За станом навколишнього середовища (показники забруднення повітряних, водних і земельних ресурсів, вплив альтернативних джерел виробництва енергії на стан довкілля, масштаби забруднення внаслідок руйнувань та мінування територій)
<i>Безпекові проблеми:</i> пандемія коронавірусної хвороби, триваючий військовий конфлікт на сході України, загроза повномасштабного вторгнення	Воєнний	За масштабом пошкодження та руйнування об'єктів виробничої, соціальної, транспортної, освітньої, енергетичної інфраструктури За ступенем безпеки (прифронтові, умовно безпечні – переважно західні регіони)
Зменшення чисельності населення внаслідок загибелі людей та виїзду за кордон чи у відносно безпечні регіони України		
Руйнування та пошкодження інфраструктурних об'єктів		
Негативні зрушення на ринку праці		
Релокація бізнесу та погіршення умов здійснення підприємницької діяльності		
Загрози енергетичній безпеці	Повоєнний	За наявністю, тривалістю та інтенсивністю бойових дій, масованих ракетних атак та окупації
Відбудова інфраструктури		
Створення умов для повернення населення та релокованого бізнесу		
Розмінування територій		
Формування механізмів запобігання можливим майбутнім загрозам		

Джерело: складено авторами.

Як зазначалося вище, виокремлення проблем розвитку регіонів у повоєнному періоді має відбуватися у відповідності до типів територій, які слід класифікувати за певними ознаками з огляду на їх стан, що сформувався напередодні війни та внаслідок подій воєнного періоду.

Отже, такими ознаками можуть бути:

- ✦ рівень соціально-економічного розвитку;
- ✦ рівень демографічних показників;
- ✦ стан навколишнього середовища;
- ✦ масштаб пошкодження та руйнування інфраструктурних об'єктів;
- ✦ ступінь безпеки;
- ✦ наявність, тривалість та інтенсивність бойових дій, масованих ракетних атак та окупації.

Відповідно до запропонованих ознак *показниками для оцінки стану територій* можуть служити:

- ✦ обсяг виробництва, кількість релокованих підприємств, рівень безробіття, розмір зарплати та соціальних виплат;
- ✦ статево-вікова піраміда населення, кількість загиблих, чисельність осіб, що залишили території звичного проживання у зв'язку з війною;
- ✦ показники забруднення повітряних, водних і земельних ресурсів, вплив альтернативних джерел виробництва енергії на стан довкілля, масштаби забруднення внаслідок руйнувань та мінування територій;
- ✦ індикатори пошкодження та руйнування об'єктів виробничої, соціальної, транспортної, освітньої, енергетичної інфраструктури.

Щодо такої ознаки, як ступінь безпеки, доцільно здійснювати оцінку прифронтових та умовно безпечних – переважно західних – регіонів.

Слід зазначити, що класифікацію територій запропоновано, по-перше, для довоєнного періоду та, по-друге, для воєнного та повоєнного періодів з огляду на формування певних ознак територій саме внаслідок війни.

ВИСНОВКИ

Сучасний регіональний розвиток, який характеризується наявністю загроз різного ступеня та тривалості, вимагає визначення шляхів вирішення проблем у залежності від стану адміністративно-територіальних одиниць України. На даний час особливої уваги потребує тенденція появи нових ознак розвитку територій на тлі повномасштабної агресії. У зв'язку з цим зростає потреба у створен-

ні базису для формування обґрунтованих рішень щодо подолання проблем довоєнного, воєнного та повоєнного періодів, що значною мірою актуалізує застосування підходу, який передбачає розгляд сучасних викликів у взаємозв'язку з особливостями розвитку територій. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Гонта О. І., Троян В. І. Дослідження тенденцій соціально-економічного розвитку регіонів України. *Бізнес Інформ*. 2024. № 7. С. 138–144. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-7-138-144>
2. Дорофєєв О. В. Напрями формування співпраці територіальних громад у сфері забезпечення місцевого економічного розвитку. *Бізнес Інформ*. 2023. № 1. С. 68–73. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-1-68-73>
3. Ярошенко І. В., Семигуліна І. Б. Чинники впливу на соціально-економічний розвиток регіонів (територій) України в умовах загроз і подолання наслідків військової агресії. *Проблеми економіки*. 2024. № 3. С. 142–148. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-3-142-148>
4. Перепелюкова О. В. Особливості розвитку регіональних економічних систем на засадах цифровізації в умовах повоєнного відновлення. *Проблеми економіки*. 2023. № 3. С. 142–148. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-3-142-148>
5. Матрунчик Д. М. Інноваційна трансформація поствоєнної економіки України: детермінація цілепокладання та регіональні особливості. *Проблеми економіки*. 2022. № 4. С. 102–110. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-4-102-110>
6. Економіка регіонів України в умовах війни: ризики забезпечення зайнятості : науково-аналітична доповідь / за ред. Сторонянської І. З. Львів : «ДУ Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України», 2022. 70 с. URL: <https://ird.gov.ua/irdp/p20220033.pdf>
7. Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 5 лютого 2015 р. № 156-VIII (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядків з питань відновлення та розвитку регіонів і територіальних громад» (з змінами) від 18 липня 2023 р. № 731. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-2023-#Text>
9. Дослідження ініціатив у сфері повоєнного відновлення. Червень 2023 р. URL: https://ednannia.ua/images/Master_version_UKR_Rebuilding.pdf

10. Тур О. В., Єремєєв О. В. Проблеми просторового розвитку регіонів України у воєнному періоді. *Бізнес Інформ*. 2024. № 9. С. 240–246.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-240-246>

REFERENCES

“Doslidzhennia initsiatyv u sferi povoiennoho vidnovlennia” [Research on Post-war Reconstruction Initiatives]. June 2023. https://ednanna.ua/images/Master_version_UKR_Rebuilding.pdf

Dorofieiev, O. V. “Napriamy formuvannia spivpratsi terytorialnykh hromad u sferi zabezpechennia mistsevoho ekonomichnoho rozvytku” [The Directions of Formation of Cooperation of Territorial Communities in the Sphere of Ensuring Local Economic Development]. *Biznes Inform*, no. 1 (2023): 68-73.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-1-68-73>

“Ekonomika rehioniv Ukrainy v umovakh viiny: ryzyky zabezpechennia zainiatosti : naukovy-analitychna dopovid” [Economy of Ukrainian Regions in Wartime: Risks of Employment Provision: Scientific and Analytical Report]. Lviv : «DU Instytut rehionalnykh doslidzhen im. M. I. Dolishnyoho NAN Ukrainy», 2022. <https://ird.gov.ua/irdp/p20220033.pdf>

Honta, O. I., and Troian, V. I. “Doslidzhennia tendentsii sotsialno-ekonomichnoho rozvytku rehioniv Ukrainy” [Research of the Trends of Socioeconomic Development of the Regions of Ukraine]. *Biznes Inform*, no. 7 (2024): 138-144.
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-7-138-144>

[Legal Act of Ukraine] (2015). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

[Legal Act of Ukraine] (2023). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-2023-п#Text>

Matrunchyk, D. M. “Innovatsiina transformatsiia postvoiennoi ekonomiky Ukrainy: determinatsiia tsilepokladannia ta rehionalni osoblyvosti” [Innovative Transformation of the Post-War Economy of Ukraine: The Determination of Goal Setting and Regional Peculiarities]. *Problemy ekonomiky*, no. 4 (2022): 102-110.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-4-102-110>

Perepeliukova, O. V. “Osoblyvosti rozvytku rehionalnykh ekonomichnykh system na zasadakh tsyfrovizatsii v umovakh povoiennoho vidnovlennia” [Peculiarities of the Development of Regional Economic Systems on the Basis of Digitalization in the Context of Post-War Recovery]. *Problemy ekonomiky*, no. 3 (2023): 142-148.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-3-142-148>

Tur, O. V., and Yermieiev, O. V. “Problemy prostorovoho rozvytku rehioniv Ukrainy u voiennomu periodi” [Problems of Spatial Development of Ukrainian Regions in the Wartime Period]. *Biznes Inform*, no. 9 (2024): 240-246.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-240-246>

Yaroshenko, I. V., and Semyhulina, I. B. “Chynnyky vplyvu na sotsialno-ekonomichnyi rozvytok rehioniv (terytorii) Ukrainy v umovakh zahroz i podolannia naslidkiv viiskovoi ahresii” [The Factors Influencing the Socioeconomic Development of Regions (Territories) of Ukraine in the Face of Threats and Overcoming the Consequences of Military Aggression]. *Problemy ekonomiky*, no. 3 (2024): 142-148.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-3-142-148>